

"Ilgtspējīga un videi draudzīga tūrisma plānošana īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un NATURA 2000 vietās"

Dabas
aizsardzības
pārvalde

Tūrisma plānošanas specifika **Natura 2000** teritorijās

Maija Medne
Dabas aizsardzības pārvalde
maija.medne@dap.gov.lv

Dabas
aizsardzības
pārvalde

Saturs

- 1) Natura 2000
- 2) Darbību ierobežojumi īpaši aizsargājamās teritorijās
- 3) Ietekmes novērtējums
- 4) Tūrisma ieguvumi NATURA 2000 vietās
- 5) Sadarbības iespējas
- 6) Vienotais stils

Dabas
aizsardzības
pārvalde

Saīsnes

ĪADT – īpaši aizsargājama dabas teritorija

DAP – Dabas aizsardzības pārvalde

RVP – Reģionālā vides pārvalde

Dabas
aizsardzības
pārvalde

Natura 2000 ir Eiropas Savienības valstu kopīgi izveidots īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīkls.

Tā izveides **mērķis** ir visā Eiropā retu un apdraudētu sugu un to dzīvotņu (biotopu) aizsardzība.

Dabas
aizsardzības
pārvalde

Natura 2000 izveidots balstoties uz:

- Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (*biotopu direktīva*)
- Padomes Direktīva 79/409/EEK (1979. gada 2. aprīlis) par savvaļas putnu aizsardzību (*putnu direktīva*)

Dabas
aizsardzības
pārvalde

Šajās direktīvās iekļauti aizsargājamo sugu un biotopu saraksti.

Tie ir obligāti aizsargājami visās ES valstīs.

No direktīvu sarakstiem Latvijā atrodamas:

20 augu sugas

20 bezmugurkaulnieku
sugas

5 zīdītāju sugas

3 rāpuļu sugas

11 zivju sugas

70 putnu sugas

60 biotopu veidi.

Dabas
aizsardzības
pārvalde

Latvija iesaistījusies Natura 2000
tīklā kopš 2004. gada.

Tika iekļautas jau esošās ĪADT un
izveidotas 122 jaunas.

Pastāvošā aizsargājamo dabas teritoriju sistēma:

- **dabas rezervāti** (4) (Teiču, Krustakalnu, Grīņu un Moricsalas)
- **biosfēras rezervāti** (1) (Ziemeļvidzeme)
- **nacionālie parki** (3) (Slīteres, Ķemeru, Gaujas, Rāznas)
- **dabas liegumi** (278)
- **dabas parki** (43)
- **aizsargājamo ainavu apvidi** (9) (Vestiena, Ziemeļgauja, Vecpiebalga, u.c.)
- **dabas pieminekļi**

"Ilgtspējīga un videi draudzīga tūrisma plānošana īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un NATURA 2000 vietās"

Dabas
aizsardzības
pārvalde

Īpaši aizsargājamās teritorijas Latvijā aizņem 11,9 % teritorijas

Dabas
aizsardzības
pārvalde

Dabas rezervāti

Dabas rezervāti ir cilvēka darbības neskartas vai mazpārveidotas teritorijas, kurās tiek nodrošināta dabisko procesu netraucēta attīstība, lai aizsargātu un izpētītu retas vai tipiskas ekosistēmas un to sastāvdaļas.

Nacionālie parki

Nacionālie parki ir plaši apvidi, kam raksturīgi nacionālu nozīmīgi izcili dabas veidojumi, cilvēka darbības neskartas un mazpārveidotas ainavas un kultūrainavas, biotopu daudzveidība, kultūras un vēstures pieminekļu bagātību un kultūrvides īpatnības.

Dabas
aizsardzības
pārvalde

Biosfēras rezervāti

Biosfēras rezervāti ir plašas teritorijas, kurās atrodas starptautiski nozīmīgas ainavas un ekosistēmas.

Dabas
aizsardzības
pārvalde

Dabas parki

Dabas parki ir teritorijas, kas pārstāv noteikta apvidus dabas un kultūrvēsturiskās vērtības un kas ir piemērotas sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai.

Dabas
aizsardzības
pārvalde

Dabas liegumi

Dabas liegumi ir cilvēka darbības mazpārveidotas vai dažādā pakāpē pārveidotas dabas teritorijas, kas ietver īpaši aizsargājamo savvaļas augu un dzīvnieku sugu dzīvotnes un īpaši aizsargājamus biotopus.

Dabas
aizsardzības
pārvalde

Aizsargājamo ainavu apvidi

Aizsargājamo ainavu apvidi ir teritorijas, kas izceļas ar savdabīgu vai daudzveidīgu ainavu un īpašu skaistumu. To mērķis ir aizsargāt un saglabāt Latvijai raksturīgo kultūrvidi un ainavas.

Dabas
aizsardzības
pārvalde

Dabas pieminekļi

Dabas pieminekļi ir atsevišķi, savrupi dabas veidojumi: aizsargājami koki, dendroloģiskie stādījumi, alejas, ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi un citi dabas retumi, kam ir zinātniska, kultūrvēsturiska, estētiska vai ekoloģiska vērtība.

Dabas
aizsardzības
pārvalde

Ne visas ĪADT ir piemērotas tūrismam!

- Dabas parkos, nacionālajos parkos, aizsargājamo ainavu apvidos un biosfēras rezervātos tūrisma attīstība ir veicināma un atbalstāma.
- Dabas liegumos un jo īpaši rezervātos tūrisma attīstības veicināšana nopietni jāizvērtē.

Dabas
aizsardzības
pārvalde

Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi MK noteikumi Nr.415

**Individuālie aizsargājamo teritoriju
aizsardzības un izmantošanas noteikumi,
piem., DL "Stiklu purvi", DP "Piejūra" utt.**

Dabas
aizsardzības
pārvalde

Informācijas izplatīšanas ierobežojumi

- Jebkāda veida **reklāmu izvietošana** jāaskaņo ar ĪADT administrāciju, ja tādas nav, ar reģionālo vides pārvaldi.
- Informāciju par īpaši aizsargājamām sugām un to dzīvotnēm drīkst izplatīt tikai ar attiecīgās teritorijas administrācijas, vai ja tādas nav, ar DAP **rakstisku atļauju**.

Bez saskaņošanas ar ĪADT administrāciju vai RVP aizsargājamās teritorijās aizliegts:

- Izveidot atkritumu izgāztuves un poligonus
- Mainīt gruntsūdeņu, virszemes ūdeņu un pazemes ūdeņu līmeni
- Veikt arheoloģisko izpēti
- Izsniegt zemes dzīļu izmantošanas atļauju.

Dabas
aizsardzības
pārvalde

Dabas rezervāti

Dabas rezervātu stingrā režīma zonā
aizliegta jebkāda saimnieciskā darbība*

Dabas
aizsardzības
pārvalde

Saimnieciskās darbības ierobežojumi dabas parkos un dabas liegumos

Dabas
aizsardzības
pārvalde

Dabas parku un dabas liegumu teritorijā aizliegts:

- Nobraukt no ceļiem*;
- Kurināt ugunsiskus ārpus īpaši ierīkotām vai norādītām vietām;
- Uzstādīt vēja ģeneratorus;
- Sadalīt zemes īpašumus zemes vienībās, kas ir mazākas par 10 hektāriem;

Dabas
aizsardzības
pārvalde

Dabas parkos un dabas liegumu teritorijā aizliegts:

- Pļaut virzienā no lauka malām uz centru;
- Nosusināt purvus;
- Dedzināt sauso zāli un niedres*;
- Pieļaut suņu atrašanos brīvā dabā bez pavadas un uzpurņa*.

Dabas parku un dabas liegumu teritorijā aizliegts:

- Celt un ierīkot jaunus aizsprostus u.c. ūdens regulēšanas ietaises*;
- Ir dažādi mežsaimnieciskie ierobežojumi.

Dabas
aizsardzības
pārvalde

Būvniecība dabas parkos un liegumos, kā arī aizsargājamo ainavu apvidos pieļaujama atbilstoši teritorijas plānojumam, ievērojot normatīvajos aktos un dabas aizsardzības plānā (ja tāds ir) noteikto kārtību un ierobežojumus.

Dabas
aizsardzības
pārvalde

Ja vēlaties dabas parkā vai liegumā...

- Organizēt brīvā dabā masu sporta , izklaides un atpūtas pasākumus vairāk kā 50 cilvēkiem;
- Veikt ceļu (sliežu), inženierkomunikāciju u.c. būvju restaurāciju, renovāciju un rekonstrukciju;
- Mainīt zemes lietošanas mērķi;
- Ierīkot izziņas, atpūtas un tūrisma infrastruktūru;

Jums vajadzīgs rakstisks saskaņojums ar ĪADT administrāciju vai RVP!

Dabas
aizsardzības
pārvalde

Dabas liegumos aizliegtās darbības:

- Pārvietošanās ar ūdens motocikliem un motorjahtām*;
- Lietot ūdensputnu medībām šāviņus, kas satur svinu;
- Veikt zemes transformāciju;

Dabas
aizsardzības
pārvalde

Dabas liegumos aizliegtās darbības:

- Ierīkot purvos dzērveņu plantācijas;
- Ierīkot nometnes un teltis ārpus īpaši norādītām vietām;
- Ierīkot jaunas iežogotas platības savvaļas dzīvnieku sugu brīvdabas audzētavām;

Dabas
aizsardzības
pārvalde

Dabas liegumos aizliegtās darbības:

- Rīkot autosacensības, motosacensības, ūdensmotosporta un ūdensslēpošanas sacensības, piem., rallijus utt.;
- Ierīkot savvaļas augu, sēņu un dzīvnieku, kā arī to produktu pārdošanas un iepirkšanas punktu;

Dabas
aizsardzības
pārvalde

Dabas liegumos aizliegtās darbības:

- Derīgo izrakteņu iegūšana;
- Bojāt vai iznīcināt palieņu, terašu un meža pļavas un lauces*;
- Augsnes erozijas veicināšana;

Dabas
aizsardzības
pārvalde

Bez ĪADT administrācijas vai RVP rakstiskas atļaujas dabas liegumos aizliegts:

- Vākt dabas materiālus kolekcijām;
- Veikt zinātniskos pētījumus;
- Ierīkot un paplašināt esošās ūdenstransporta līdzekļu bāzes.

Dabas
aizsardzības
pārvalde

Bez ĪADT administrācijas vai RVP atļaujas **dabas parkos aizliegts:**

- Ierīkot jaunas iežogotas savvaļas dzīvnieku sugu brīvdabas audzētavas;
- Rīkot autosacensības, motosacensības, ūdensmotosporta un ūdensslēpošanas sacensības, rallijus, treniņbraucienus un izmēģinājuma braucienus.

Aizsargājamo ainavu apvidi

Aizsargājamo ainavu apvidos aizliegts veikt darbības, kas būtiski pārveido **raksturīgo ainavu**, kā arī

- uzstādīt vēja ģeneratorus;
- nobraukt no ceļiem*;
- bez saskaņošanas ar ĪADT administrāciju vai RVP ierīkot tūrisma infrastruktūras objektus;
- ir arī mežsaimnieciskās darbības ierobežojumi.

Dabas
aizsardzības
pārvalde

Dabas pieminekļi

- **Ģeoloģiskos** pieminekļus aizliegts aprakstīt, pārvietot un iegravēt tajos;
Bez rakstiskas saskaņošanas ar RVP nedrīkst tīrīt dabas pieminekļus un rīkot sacensības klinšu kāpšanā u.c.
- **Aizsargājamos kokus** nedrīkst "apkraut", mainīt to hidroloģisko režīmu, iznīcināt to tuvumā esošo zemesdzi utt.
- **Dendroloģiskos stādījumus** nedrīkst atjaunot bez saskaņošanas ar RVP.

Ietekmes novērtējums

MK noteikumi Nr. 455 "Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000)"

Dabas
aizsardzības
pārvalde

Darbības tūrisma sfērā, kurām nepieciešams sākotnējais novērtējums

- slēpošanas trašu, pacelāju un gaisa tramvaju ierīkošana un ar to saistītie pasākumi;
- jahtu un citu mazizmēra kuģošanas līdzekļu ostu ierīkošana;
- viesnīcu kompleksu būvniecība ārpus apdzīvotajām vietām un ar to saistītie attīstības pasākumi;
- pastāvīgu kempinga vietu ierīkošana;
- tematisko parku ierīkošana.

Dabas
aizsardzības
pārvalde

leguvumi tūrismam ĪADT:

- Apskates objektu "koncentrācija"
- Jau gatava informācija (ja ir dabas aizsardzības plāns)
- Jau gatava infrastruktūra (laipas, stendi, bukleti)

ĪADT vienotais stils

ĪADT informatīvā zīme
(noteikta ar MK not. Nr.415.)

Zīmju izveidošanu un izvietošānu nodrošina ĪADT administrācija vai attiecīgā pašvaldība sadarbībā ar DAP.

Dabas
aizsardzības
pārvalde

Sadarbības iespējas ar DAP

Dabas aizsardzības plāna ieviešanas ietvaros:

- IADT zīmes (ozollapas)
- Apsaimniekošanas pasākumi (taku uzturēšana, stendi, pļavu pļaušana, krūmu ciršana)

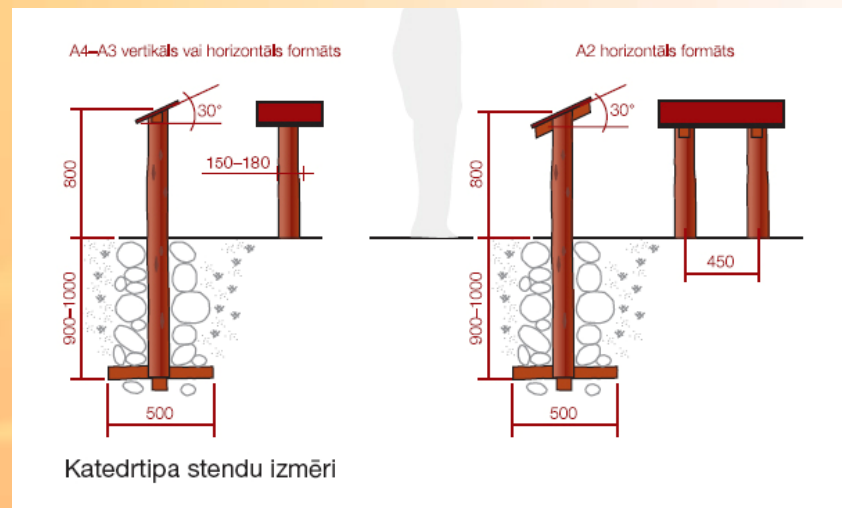
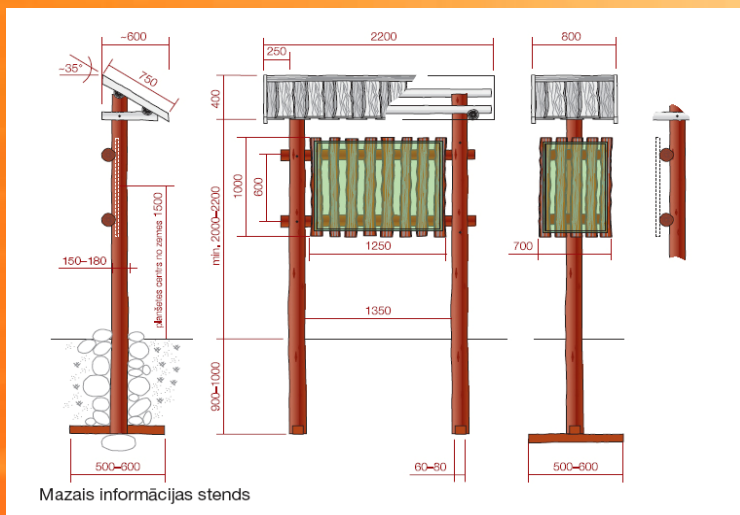
ĪADT vienotais stils

Vienotais stils - vienots ĪADT
infrastruktūras un informatīvo materiālu
vizuāli tehniskais noformējums

Dabas
aizsardzības
pārvalde

ĪADT vienotais stils

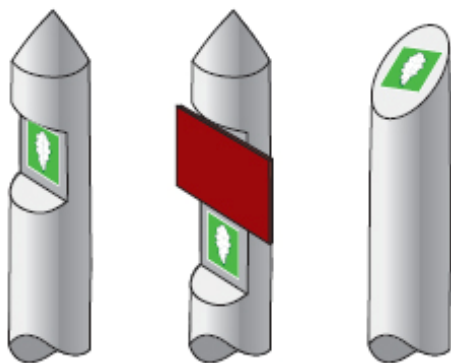

Stendi

Dabas
aizsardzības
pārvalde

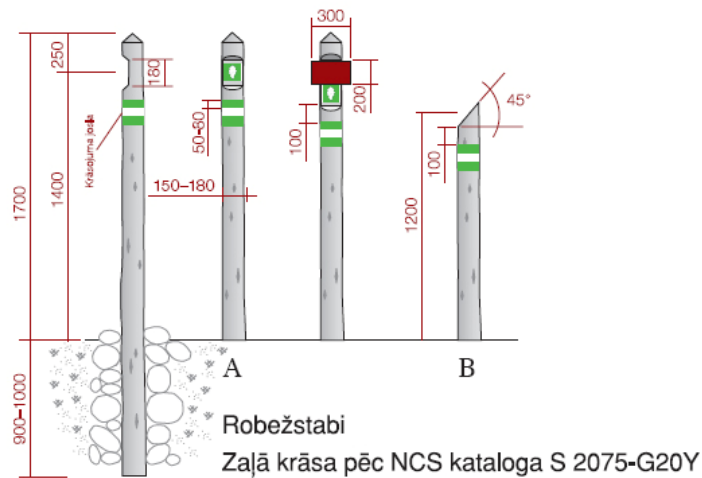
ĪADT vienotais stils

Informācija uz robežstabiem

Robežstabi

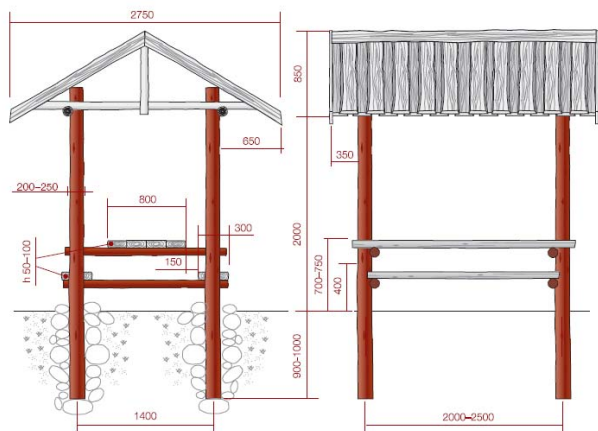

Robežstabi

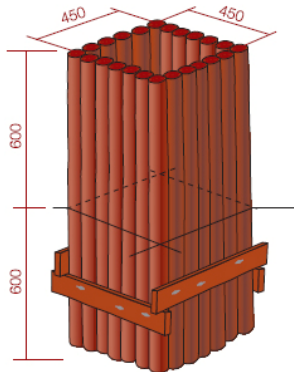
Zaļā krāsa pēc NCS kataloga S 2075-G20Y

Robežstabi

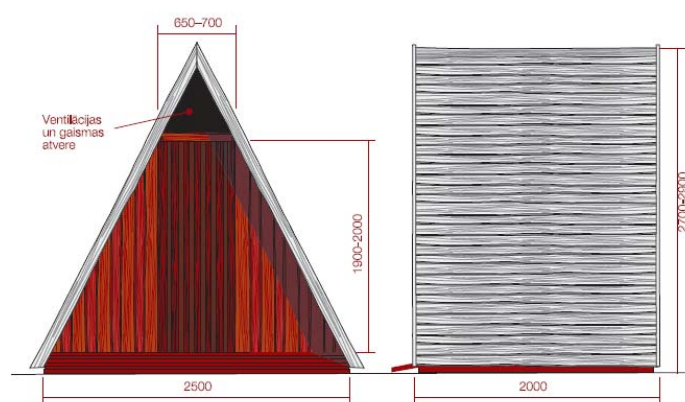
ĪADT vienotais stils

Atpūtas vietu aprīkojums – nojume ar galdu un soliņiem

Atkritumu tvertne

Pretskats un sānskats

Infrastruktūras objekti

ĪADT vienotais stils

Teksta un attēlu izvietojuma piemēri

Teritorijas nosaukums
Helvetica, bold

Attēlu paraksti
Helvetica, bold 14 pt

Orģinālnāvalodas teksts
Helvetica, italic 12 pt

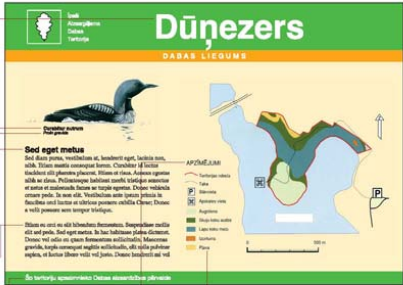
Teksta bloku virsraksti
Helvetica, bold 22 pt

Teksta bloku teksts
Times, normal 18 pt / 22 pt

Informatīvais teksts
Helvetica, normal 18 pt

Apzīmējumi
Helvetica, bold 20 pt

Apzīmējumu atšifrējums
Helvetica, normal 20 pt

Teritorijas
nosaukums

DABAS PARKS

Laiņņi lūgti dabas parkā

Informācija par parka administrāciju

Stendu pamatnes un bukleti

Dabas
aizsardzības
pārvalde

"Ilgtspējīga un videi draudzīga tūrisma plānošana īpaši aizsargājamās
dabas teritorijās un NATURA 2000 vietās"

ĪADT vienotais stils

Informācijas un brīdinājuma piktogrammas

Aizlieguma piktogrammas

Piktogrammas

Dabas
aizsardzības
pārvalde

ĪADT vienotā stila rokasgrāmata
atrodama globālajā tīmeklī DAP mājas
lapā sadaļā PROJEKTI:

<http://www.dap.gov.lv/?objid=1146>

"Ilgtspējīga un videi draudzīga tūrisma plānošana īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un NATURA 2000 vietās"

Dabas
aizsardzības
pārvalde

Paldies par uzmanību!

www.dap.gov.lv